

CỰC TRỊ CỦA HÀM SỐ

DẠNG 1. TÌM CỰC TRỊ CỦA HÀM SỐ DƯA VÀO BẢNG BIẾN THIÊN, ĐỒ THỊ CỦA HS

$f(x); f'(x)$

Kiến thức cần nhớ

- **Điều kiện cần (định lý 1):** Nếu hàm số $y = f(x)$ có đạo hàm trên khoảng $(a; b)$ và đạt cực đại

(hoặc cực tiểu) tại x_0 thì $f'(x_0) = 0$.

- **Điều kiện đủ (định lý 2):**

Nếu $f'(x)$ đổi dấu từ âm sang dương khi x đi qua điểm x_0 (theo chiều tăng) thì hàm số $y = f(x)$

đạt cực tiểu tại điểm x_0 .

Nếu $f'(x)$ đổi dấu từ dương sang âm khi x đi qua điểm x_0 (theo chiều tăng) thì hàm số $y = f(x)$

đạt cực đại tại điểm x_0 .

- **Định lý 3:** Giả sử $y = f(x)$ có đạo hàm cấp 2 trong khoảng $(x_0 - h; x_0 + h)$, với $h > 0$. Khi đó:

Nếu $y'(x_0) = 0$, $y''(x_0) > 0$ thì x_0 là điểm cực tiểu.

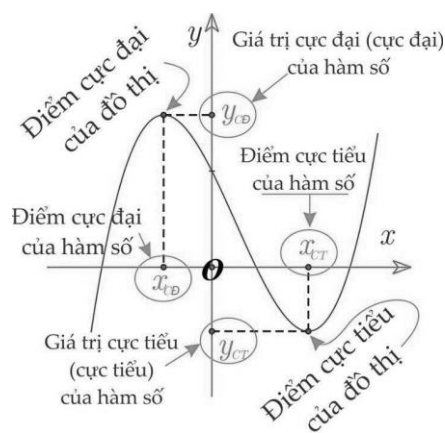
Nếu $y'(x_0) = 0$, $y''(x_0) < 0$ thì x_0 là điểm cực đại.

Các THUẬT NGỮ cần nhớ

- Điểm cực đại (cực tiểu) của hàm số là x_0 , giá trị cực đại (cực tiểu) của hàm số là $f(x_0)$

(hay y_{CB} hoặc y_{CT}). Điểm cực đại của đồ thị hàm số là $M(x_0; f(x_0))$.

- Nếu $M(x_0; y_0)$ là điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = f(x) \Rightarrow \begin{cases} f'(x_0) = 0 \\ y_0 = f(x_0) \end{cases}$.

Câu 1: (Đề Tham Khảo 2020 – Lần 1) Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như sau:

x	$-\infty$	0	3	$+\infty$	
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$
$f(x)$		2		$+\infty$	
	$-\infty$		-4		

Giá trị cực tiểu của hàm số đã cho bằng

- A. 2.   B. 3.   C. 0.   D. -4.

Câu 2: (Đề Tham Khảo 2020 – Lần 2) Cho hàm số $f(x)$ có bảng biến thiên như sau:

x	$-\infty$	-1	2	$+\infty$	
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$
$f(x)$	$-\infty$	1	-2	$+\infty$	

Hàm số đã cho đạt cực đại tại

- A. $x = -2$.   B. $x = 2$.   C. $x = 1$.   D. $x = -1$.

Câu 3: (Mã 104 - 2020 Lần 1) Cho hàm số $f(x)$ có bảng biến thiên như sau:

x	$-\infty$	-1	3	$+\infty$	
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$
$f(x)$	$-\infty$	2	-3	$+\infty$	

Giá trị cực đại của hàm số đã cho bằng

A. 3.

B. -3.

C. -1.

D. 2.

Câu 4: (MĐ 101-2022) Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như hình vẽ

x	$-\infty$		-1		1		$+\infty$
$f'(x)$		+	0	-	0	+	
$f(x)$	$-\infty$		↗ 2		↘ -2		↗ $+\infty$

Điểm cực tiểu của hàm số đã cho là

A. $x = -2$.

B. $x = 2$.

C. $x = -1$.

D. $x = 1$.

Câu 5: (Mã 105 - 2017) Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như sau

x	$-\infty$		0		2		$+\infty$
y'		+	0	-	0	+	
y		↗ 4		↘ -5		↗ 2	

Mệnh đề nào dưới đây đúng?

A. Hàm số đạt cực tiểu tại $x = -5$

B. Hàm số có bốn điểm cực trị

C. Hàm số đạt cực tiểu tại $x = 2$

D. Hàm số không có cực đại

Câu 6: (Mã 110 - 2017) Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như sau

x	$-\infty$		-2		2		$+\infty$
y'		+	0	-	0	+	
y	$-\infty$		↗ 3		↘ 0		↗ $+\infty$

Tìm giá trị cực đại y_{CB} và giá trị cực tiểu y_{CT} của hàm số đã cho.

A. $y_{CB} = 2$ và $y_{CT} = 0$

B. $y_{CB} = 3$ và $y_{CT} = 0$

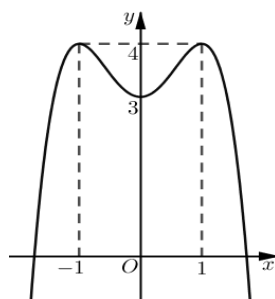
C. $y_{CB} = 3$ và $y_{CT} = -2$

D. $y_{CB} = -2$

và $y_{CT} = 2$

Câu 7: (Mã 123 - 2017) Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như sau

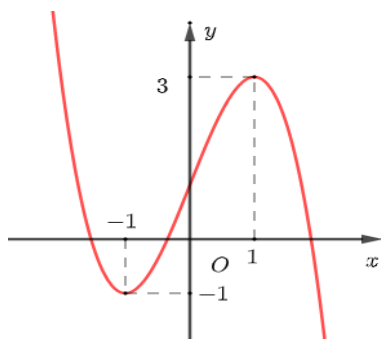
A. 1.

B. 4.

C. -1.

D. 3.

Câu 12: (MĐ 103-2022) Cho hàm số bậc ba $y = f(x)$ có đồ thị là đường cong trong hình bên. Điểm cực tiểu của đồ thị hàm số đã cho có tọa độ là

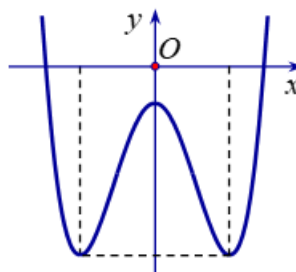
A. $(1; -1)$.

B. $(3; 1)$.

C. $(1; 3)$.

D. $(-1; -1)$.

Câu 13: (MĐ 102-2022) Cho hàm số $y = ax^4 + bx^2 + c$ có đồ thị như đường cong trong hình bên.

Số điểm cực trị của hàm số đã cho là

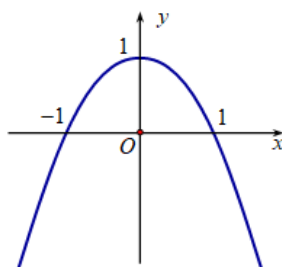
A. 1.

B. 0.

C. 2.

D. 3.

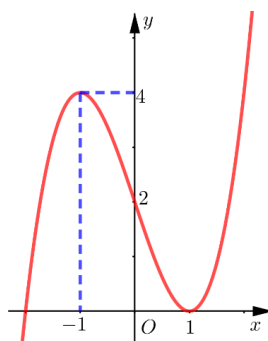
Câu 14: Cho hàm số $y = f(x)$ có đạo hàm trên $\mathbb{R}$ và đồ thị hàm số $y = f'(x)$ được cho như hình vẽ.

Chọn khẳng định đúng

- A. $f(x)$ đạt cực đại tại $x=0$.
 B. $f(x)$ đạt cực tiểu tại $x=-1$.
 C. $f(x)$ đạt cực tiểu tại $x=1$.
 D. $f(x)$ có ba điểm cực trị.

Câu 15: Cho hàm số $y = f(x)$ có đạo hàm liên tục trên $\mathbb{R}$. Đồ thị hàm số $y = f'(x)$ như hình vẽ sau:

Số điểm cực trị của hàm số $y = f(x) - 5x$ là:

- A. 2.   B. 3.   C. 4.   D. 1.

DẠNG 2. TÌM CỰC TRỊ CỦA HÀM SỐ KHI BIẾT BIỂU THỨC $f(x); f'(x)$

★ **Bài toán:** Tìm các điểm cực đại, cực tiểu (nếu có) của hàm số $y = f(x)$.

✎ **Phương pháp:** Sử dụng 2 qui tắc tìm cực trị sau:

Quy tắc I: sử dụng nội dung định lý 1

- **Bước 1.** Tìm tập xác định D của hàm số.
- **Bước 2.** Tính đạo hàm $y' = f'(x)$. Tìm các điểm x_i , ($i = 1, 2, 3, \dots, n$) mà tại đó đạo hàm bằng 0 hoặc không xác định.
- **Bước 3.** Sắp xếp các điểm x_i theo thứ tự tăng dần và lập bảng biến thiên.
- **Bước 4.** Từ bảng biến thiên, suy ra các điểm cực trị (dựa vào nội dung định lý 1).

Quy tắc II: sử dụng nội dung định lý 2

- **Bước 1.** Tìm tập xác định D của hàm số.
- **Bước 2.** Tính đạo hàm $y' = f'(x)$. Giải phương trình $f'(x) = 0$ và kí hiệu x_i , ($i = 1, 2, 3, \dots, n$) là các nghiệm của nó.
- **Bước 3.** Tính $f''(x)$ và $f''(x_i)$.

• **Bước 4.** Dựa vào dấu của $y''(x_i)$ suy ra tính chất cực trị của điểm x_i :

+ Nếu $f''(x_i) < 0$ thì hàm số đạt cực đại tại điểm x_i .

+ Nếu $f''(x_i) > 0$ thì hàm số đạt cực tiểu tại điểm x_i .

Câu 16: (Mã 101 – 2020 Lần 2) Cho hàm số $f(x)$ có đạo hàm $f'(x) = x(x-1)(x+4)^3, \forall x \in \mathbb{R}$. Số điểm cực đại của hàm số đã cho là

- A. 3.   B. 4.   C. 2.   D. 1.

Câu 17: (Mã 101 - 2019) Cho hàm số $f(x)$ có đạo hàm $f'(x) = x(x+2)^2, \forall x \in \mathbb{R}$. Số điểm cực trị của hàm số đã cho là

- A. 2.   B. 1.   C. 0.   D. 3.

Câu 18: (THPT Lê Quý Đôn Đà Nẵng 2019) Cho hàm số $f(x)$ có đạo hàm

$f'(x) = x(1-x)^2(3-x)^3(x-2)^4$ với mọi $x \in \mathbb{R}$. Điểm cực tiểu của hàm số đã cho là

- A. $x = 2$.   B. $x = 3$.   C. $x = 0$.   D. $x = 1$.

Câu 19: (THCS - THPT Nguyễn Khuyến 2019) Nếu hàm số $f(x)$ có đạo hàm là

$f'(x) = x^2(x-2)(x^2-x-2)(x+1)^4$ thì tổng các điểm cực trị của hàm số $f(x)$ bằng

- A. -1 .   B. 2 .   C. 1 .   D. 0 .

Câu 20: (Mã 104 - 2017) Hàm số $y = \frac{2x+3}{x+1}$ có bao nhiêu điểm cực trị?

- A. 1   B. 3   C. 0   D. 2

Câu 21: Hàm số nào trong bốn hàm số được liệt kê dưới đây không có cực trị?

- A. $y = \frac{2x-3}{x+2}$.   B. $y = x^4$.   C. $y = -x^3 + x$.   D. $y = |x+2|$.

Câu 22: Cho hàm số $y = \frac{x^2+3}{x+1}$. Mệnh đề nào dưới đây đúng?

- A. Cực tiểu của hàm số bằng -3 B. Cực tiểu của hàm số bằng 1
C. Cực tiểu của hàm số bằng -6 D. Cực tiểu của hàm số bằng 2

Câu 23: (Chuyên Hùng Vương Gia Lai 2019) Điểm cực đại của đồ thị hàm số $y = x^3 - 6x^2 + 9x$ có tổng hoành độ và tung độ bằng

- A. 5.   B. 1.   C. 3.   D. -1 .

Câu 24: (Chuyên Vĩnh Phúc 2019) Tìm giá trị cực tiểu y_{CT} của hàm số $y = -x^3 + 3x - 4$.

A. $y_{CT} = -6$

B. $y_{CT} = -1$

C. $y_{CT} = -2$

D. $y_{CT} = 1$

Câu 25: (THPT Ba Đình 2019) Cho hàm số $y = x^4 - 2x^2 + 1$. Xét các mệnh đề sau đây

1) Hàm số có 3 điểm cực trị.   2) Hàm số đồng biến trên các khoảng $(-1; 0)$; $(1; +\infty)$.

3) Hàm số có 1 điểm cực trị.   4) Hàm số nghịch biến trên các khoảng $(-\infty; -1)$; $(0; 1)$.

Có bao nhiêu mệnh đề **đúng** trong bốn mệnh đề trên?

A. 2.

B. 1.

C. 4.

D. 3.

Câu 26: (THCS - THPT Nguyễn Khuyến 2019) Hàm số $y = \frac{1}{4}x^4 - \frac{1}{3}x^3 - \frac{5}{2}x^2 - 3x + 2019m$ ($m \in \mathbb{R}$) đạt cực tiểu tại điểm:

A. $x = 3$.

B. $x = -3$.

C. $x = 1$.

D. $x = -1$.

Câu 27: (THPT Sơn Tây Hà Nội 2019) Tìm số điểm cực trị của hàm số $y = x^4 - 2x^2$.

A. 2.

B. 4.

C. 3.

D. 1.

Câu 28: (Mã 101, Năm 2017) Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như sau

x	$-\infty$		-1		3		$+\infty$
y'		$+$	0	$-$	0	$+$	
y	$-\infty$		5		1		$+\infty$

Đồ thị của hàm số $y = |f(x)|$ có bao nhiêu điểm cực trị?

A. 5

B. 3

C. 4

D. 2

DẠNG 3. TÌM M ĐỂ HÀM SỐ ĐẠT CỰC TRỊ TẠI $x = x_0$

Bước 1. Tính $y'(x_0), y''(x_0)$

Bước 2. Giải phương trình $y'(x_0) = 0 \Rightarrow m$?

Bước 3. Thế m vào $y''(x_0)$ nếu giá trị $\begin{cases} y'' > 0 \rightarrow x_0 = CT \\ y'' < 0 \rightarrow x_0 = CD \end{cases}$

- Câu 29:** (Mã 110 - 2017) Tìm giá trị thực của tham số m để hàm số $y = \frac{1}{3}x^3 - mx^2 + (m^2 - 4)x + 3$ đạt cực đại tại $x = 3$.
- A. $m = -1$ B. $m = -7$ C. $m = 5$ D. $m = 1$
- Câu 30:** (Chuyên Hạ Long 2019) Tìm m để hàm số $y = x^3 - 2mx^2 + mx + 1$ đạt cực tiểu tại $x = 1$
- A. không tồn tại m .   B. $m = \pm 1$.   C. $m = 1$.   D. $m \in \{1; 2\}$.
- Câu 31:** (THPT Thăng Long - Hà Nội - Lần 2 - 2019) Tìm tập hợp tất cả các giá trị của m để hàm số $y = x^3 + (3m - 1)x^2 + m^2x - 3$ đạt cực tiểu tại $x = -1$.
- A. $\{5; 1\}$.   B. $\{5\}$.   C. $\emptyset$.   D. $\{1\}$.
- Câu 32:** (Chuyên ĐHSPTN - Lần 3 - 2019) Tập hợp các số thực m để hàm số $y = x^3 - 3mx^2 + (m + 2)x - m$ đạt cực tiểu tại $x = 1$ là.
- A. $\{1\}$.   B. $\{-1\}$.   C. $\emptyset$.   D. $\mathbb{R}$.
- Câu 33:** (Chuyên QH Huế - Lần 2 - 2019) Xác định tham số m sao cho hàm số $y = x + m\sqrt{x}$ đạt cực trị tại $x = 1$.
- A. $m = -2$.   B. $m = 2$.   C. $m = -6$.   D. $m = 6$.
- Câu 34:** (Trường THPT Hoàng Hoa Thám - Hưng Yên 2019) Tìm tất cả tham số thực m để hàm số $y = (m - 1)x^4 - (m^2 - 2)x^2 + 2019$ đạt cực tiểu tại $x = -1$.
- A. $m = 0$.   B. $m = -2$.   C. $m = 1$.   D. $m = 2$.
- Câu 35:** (Chuyên Quang Trung- Bình Phước 2019) Tất cả các giá trị thực của tham số m để hàm số $y = \frac{x^5}{5} - \frac{mx^4}{4} + 2$ đạt cực đại tại $x = 0$ là:
- A. $m \in \mathbb{R}$.   B. $m < 0$.   C. Không tồn tại m .   D. $m > 0$.
- Câu 36:** (Mã 101 - 2018) Có bao nhiêu giá trị nguyên của tham số m để hàm số $y = x^8 + (m - 2)x^5 - (m^2 - 4)x^4 + 1$ đạt cực tiểu tại $x = 0$?
- A. Vô số   B. 3   C. 5   D. 4
- Câu 37:** Biết rằng hàm số $y = x + a^3 + x + b^3 - x^3$ có hai điểm cực trị. Mệnh đề nào sau đây là đúng?
- A. $ab \leq 0$.   B. $ab < 0$.   C. $ab > 0$.   D. $ab \geq 0$.

Câu 45: Tìm giá trị thực của tham số m để đường thẳng $y = (2m-1)x + m + 3$ song song với đường thẳng đi qua các điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = x^3 - 3x^2 + 1$

- A. $m = \frac{3}{4}$.   B. $m = \frac{1}{2}$.   C. $m = -\frac{3}{4}$.   D. $m = -\frac{1}{2}$.

Câu 47: (Chuyên Vĩnh Phúc - 2018) Tìm tất cả các giá trị của tham số m để đồ thị hàm số $y = x^3 + 2x^2 + (m-3)x + m$ có hai điểm cực trị và điểm $M(9; -5)$ nằm trên đường thẳng đi qua hai điểm cực trị của đồ thị.

- A. $m = -1$.   B. $m = -5$.   C. $m = 3$.   D. $m = 2$.

Câu 48: (TT Diệu Hiền - Cần Thơ - 2018) Giả sử A, B là hai điểm cực trị của đồ thị hàm số $f(x) = x^3 + ax^2 + bx + c$ và đường thẳng AB đi qua gốc tọa độ. Tìm giá trị nhỏ nhất của $P = abc + ab + c$.

- A. $-\frac{16}{25}$.   B. -9 .   C. $-\frac{25}{9}$.   D. 1 .

DẠNG 5. TÌM M ĐỂ HÀM SỐ BẬC 3 CÓ CỰC TRỊ THỎA MÃN ĐIỀU KIỆN CHO TRƯỚC

★ **Bài toán tổng quát:** Cho hàm số $y = f(x; m) = ax^3 + bx^2 + cx + d$. Tìm tham số m để đồ thị hàm số có 2 điểm cực trị x_1, x_2 thỏa mãn điều kiện K cho trước?

✎ **Phương pháp:**

— **Bước 1.** Tập xác định $D = \mathbb{R}$. Tính đạo hàm: $y' = 3ax^2 + 2bx + c$.

— **Bước 2.** Để hàm số có 2 cực trị $\Leftrightarrow y' = 0$ có 2 nghiệm phân biệt $\Leftrightarrow \begin{cases} a_{y'} = 3a \neq 0 \\ \Delta_{y'} = (2b)^2 - 4.3ac > 0 \end{cases}$

và giải hệ này sẽ tìm được $m \in D_1$.

— **Bước 3.** Gọi x_1, x_2 là 2 nghiệm của phương trình $y' = 0$. Theo Viét, ta có:

$$\begin{cases} S = x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \\ P = x_1 x_2 = \frac{c}{a} \end{cases}$$

— **Bước 4.** Biến đổi điều kiện K về dạng tổng S và tích P . Từ đó giải ra tìm được $m \in D_2$.

— **Bước 5.** Kết luận các giá trị m thỏa mãn: $m = D_1 \cap D_2$.

📖 **Lưu ý:**

— Hàm số bậc 3 không có cực trị $\Leftrightarrow y' = 0$ không có 2 nghiệm phân biệt $\Leftrightarrow \Delta_{y'} \leq 0$.

— Trong trường hợp điều kiện K liên quan đến hình học phẳng, tức là cần xác định tọa độ 2 điểm cực trị $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$ với x_1, x_2 là 2 nghiệm của $y' = 0$. Khi đó có 2 tình huống thường gặp sau:

• Nếu giải được nghiệm của phương trình $y' = 0$, tức tìm được x_1, x_2 cụ thể, khi đó ta sẽ thế vào hàm số đầu đề $y = f(x; m)$ để tìm tung độ y_1, y_2 tương ứng của A và B.

• Nếu tìm không được nghiệm $y' = 0$, khi đó gọi 2 nghiệm là x_1, x_2 và tìm tung độ y_1, y_2 bằng cách thế vào phương trình đường thẳng nối 2 điểm cực trị.

Dạng toán: Tìm m để các hàm số sau có cực trị thỏa điều kiện cho trước (**cùng phía, khác phía d**):

Vị trí tương đối giữa 2 điểm với đường thẳng:

Cho 2 điểm $A(x_A; y_A), B(x_B; y_B)$ và đường thẳng $d: ax + by + c = 0$. Khi đó:

- Nếu $(ax_A + by_A + c) \cdot (ax_B + by_B + c) < 0$ thì A, B nằm về 2 phía so với đường thẳng d.
- Nếu $(ax_A + by_A + c) \cdot (ax_B + by_B + c) > 0$ thì A, B nằm cùng phía so với đường d.

Trường hợp đặc biệt:

• Để hàm số bậc ba $y = f(x)$ có 2 điểm cực trị nằm cùng phía so với trục tung Oy $\Leftrightarrow$ phương trình $y' = 0$ có 2 nghiệm trái dấu và ngược lại.

• Để hàm số bậc ba $y = f(x)$ có 2 điểm cực trị nằm cùng phía so với trục hoành Ox $\Leftrightarrow$ đồ thị hàm số $y = f(x)$ cắt trục Ox tại 3 điểm phân biệt $\Leftrightarrow$ phương trình hoành độ giao điểm $f(x) = 0$ có 3 nghiệm phân biệt (áp dụng khi nhẩm được nghiệm).

Dạng toán: Tìm m để các hàm số sau có cực trị thỏa điều kiện cho trước (**đối xứng và cách đều**):

★ **Bài toán 1.** Tìm m để đồ thị hàm số có 2 điểm cực trị A, B đối xứng nhau qua đường d :

— **Bước 1.** Tìm điều kiện để hàm số có cực đại, cực tiểu $\Rightarrow m \in D_1$.

— **Bước 2.** Tìm tọa độ 2 điểm cực trị A, B. Có 2 tình huống thường gặp:

+ Một là $y' = 0$ có nghiệm đẹp x_1, x_2 , tức có $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$.

+ Hai là $y' = 0$ không giải ra tìm được nghiệm. Khi đó ta cần viết phương trình đường thẳng nối 2 điểm cực trị là Δ và lấy $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2) \in \Delta$.

— **Bước 3.** Gọi $I\left(\frac{x_1 + x_2}{2}; \frac{y_1 + y_2}{2}\right)$ là trung điểm của đoạn thẳng AB.

A. $T = \sqrt{51} + 6$ **B.** $T = \sqrt{61} + 3$ **C.** $T = \sqrt{61} - 3$ **D.** $T = \sqrt{51} - 6$

Câu 52: (Thi thử SGD Hưng Yên) Cho hàm số $y = 2x^3 + 3(m-1)x^2 + 6(m-2)x - 1$ với m là tham số thực. Tìm tất cả các giá trị của m để hàm số có điểm cực đại và điểm cực tiểu nằm trong khoảng $(-2; 3)$.

- A. $m \in (-1; 4) \setminus \{3\}$.   B. $m \in (3; 4)$.   C. $m \in (1; 3)$.   D. $m \in (-1; 4)$.

Câu 53: Gọi S là tập hợp tất cả các giá trị nguyên của tham số m để điểm cực tiểu của đồ thị hàm số $y = x^3 + x^2 + mx - 1$ nằm bên phải trục tung. Tìm số phần tử của tập hợp $(-5; 6) \cap S$.

- A. 2.   B. 5.   C. 3.   D. 4.

Câu 54: (Chuyên KHTN - 2020) Có bao nhiêu giá trị nguyên của tham số m để đồ thị hàm số $y = mx^3 - (2m-1)x^2 + 2mx - m - 1$ có hai điểm cực trị nằm về hai phía của trục hoành?

- A. 4.   B. 2.   C. 1.   D. 3.

Câu 55: (Chuyên Lê Quý Đôn Điện Biên 2019) Cho hàm số $y = -x^3 + 3mx^2 - 3m - 1$ với m là một tham số thực. Giá trị của m thuộc tập hợp nào sau đây để đồ thị hàm số đã cho có hai điểm cực trị đối xứng nhau qua đường thẳng $d: x + 8y - 74 = 0$.

- A. $m \in (-1; 1]$.   B. $m \in (-3; -1]$.   C. $m \in (3; 5]$.   D. $m \in (1; 3]$.

Câu 56: (Cẩm Bình Hà Tĩnh 2019) Cho hàm số $y = x^3 - 3mx^2 + 4m^2 - 2$ có đồ thị C và điểm $C(1; 4)$. Tính tổng các giá trị nguyên dương của m để C có hai điểm cực trị A, B sao cho $\triangle ABC$ có diện tích bằng 4.

- A. 6.   B. 5.   C. 3.   D. 4.

Câu 57: Cho hàm số $y = x^3 - 3mx^2 + 3(m^2 - 1)x - m^3 - m$ (m là tham số). Gọi A, B là hai điểm cực trị của đồ thị hàm số và $I(2; -2)$. Tổng tất cả các giá trị của m để ba điểm I, A, B tạo thành tam giác nội tiếp đường tròn có bán kính bằng $\sqrt{5}$ là

- A. $\frac{4}{17}$.   B. $\frac{14}{17}$.   C. $-\frac{2}{17}$.   D. $\frac{20}{17}$.

Câu 58: (Phan Đăng Lưu - Huế - 2018) Gọi A, B là hai điểm cực trị của đồ thị hàm số $f(x) = -x^3 + 3x - 4$ và $M(x_0; 0)$ là điểm trên trục hoành sao cho tam giác MAB có chu vi nhỏ nhất, đặt $T = 4x_0 + 2015$. Trong các khẳng định dưới đây, khẳng định nào đúng?

- A. $T = 2017$.   B. $T = 2019$.   C. $T = 2016$.   D. $T = 2018$.

Câu 59: (THPT Lương Thế Vinh - 2018) Cho hàm số $y = x^4 - 2x^2 + 2$. Diện tích S của tam giác có ba đỉnh là ba điểm cực trị của đồ thị hàm số đã cho có giá trị là

- A. $S = 3$.   B. $S = \frac{1}{2}$.   C. $S = 1$.   D. $S = 2$.

Câu 60: (Chuyên Lê Hồng Phong - 2018) Tìm m để đồ thị hàm số $y = x^4 - 2mx^2 + 1$ có ba điểm cực trị $A(0; 1)$, B , C thỏa mãn $BC = 4$?

- A. $m = \sqrt{2}$.   B. $m = 4$.   C. $m = \pm 4$.   D. $m = \pm \sqrt{2}$.

Câu 61: (Mã 105 -2017) Tìm tất cả các giá trị thực của tham số m để đồ thị của hàm số $y = x^4 - 2mx^2$ có ba điểm cực trị tạo thành một tam giác có diện tích nhỏ hơn 1.

- A. $0 < m < 1$ B. $m > 0$ C. $0 < m < \sqrt[3]{4}$ D. $m < 1$

Câu 62: (Liên Trường - Nghệ An -2018) Gọi m_0 là giá trị của tham số m để đồ thị hàm số $y = x^4 + 2mx^2 - 1$ có ba điểm cực trị tạo thành một tam giác có diện tích bằng $4\sqrt{2}$. Mệnh đề nào sau đây đúng

- A. $m_0 \in (-1; 0]$.   B. $m_0 \in (-2; -1]$.   C. $m_0 \in (-\infty; -2]$.   D. $m_0 \in (-1; 0)$.

Câu 63: (CHUYÊN ĐHSHPN - 2018) Gọi A , B , C là các điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = x^4 - 2x^2 + 4$. Bán kính đường tròn nội tiếp tam giác ABC bằng

- A. 1.   B. $\sqrt{2} + 1$.   C. $\sqrt{2} - 1$.   D. $\sqrt{2}$.

Câu 64: (Đề Minh Họa 2017) Tìm tất cả các giá trị thực của tham số m sao cho đồ thị của hàm số $y = x^4 + 2mx^2 + 1$ có ba điểm cực trị tạo thành một tam giác vuông cân

- A. $m = \frac{1}{\sqrt[3]{9}}$.   B. $m = 1$.   C. $m = -\frac{1}{\sqrt[3]{9}}$.   D. $m = -1$.

Câu 65: (THPT Minh Châu Hưng Yên 2019) Tìm tất cả các giá trị thực của tham số m để đồ thị hàm số $y = x^4 - 2m^2x^2 + m + 4$ có ba điểm cực trị tạo thành ba đỉnh của một tam giác đều?

- A. $m \in \{0; \sqrt{3}; -\sqrt{3}\}$ B. $m \in \{0; \sqrt[3]{3}; -\sqrt[3]{3}\}$ C. $m \in \{\sqrt{3}; -\sqrt{3}\}$ D. $m \in \{-\sqrt{3}; \sqrt{3}\}$

Câu 66: (Chuyên Nguyễn Trãi - Hải Dương - Lần 2 - 2020) Cho hàm số $y = x^4 - 2mx^2 - 2m^2 + m^4$ có đồ thị (C) . Biết đồ thị (C) có ba điểm cực trị A, B, C thỏa mãn $ABCD$ là hình thoi với $D(0; -3)$. Số m thuộc khoảng nào sau đây?

- A. $m \in \left(\frac{1}{2}; \frac{9}{5}\right)$.   B. $m \in \left(\frac{9}{5}; 2\right)$.   C. $m \in \left(-1; \frac{1}{2}\right)$.   D. $m \in (2; 3)$.

DẠNG 6. TÌM M ĐỂ HÀM SỐ BẬC 2 TRÊN BẬC 1 CÓ CỰC TRỊ THỎA MÃN

YÊU CẦU BÀI TOÁN

Áp dụng tính chất: Nếu x_0 là điểm cực trị của hàm số hữu tỷ $y = \frac{u(x)}{v(x)}$ thì giá trị cực trị tương ứng của

hàm số là.

$$y_0 = \frac{u(x_0)}{v(x_0)} = \frac{u'(x_0)}{v'(x_0)}$$

Câu 67: (Toán Học Tuổi Trẻ Số 5) Viết phương trình đường thẳng đi qua hai điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = \frac{x^2 + 2x + 3}{2x + 1}$.

- A. $y = 2x + 2$.   B. $y = x + 1$.   C. $y = 2x + 1$.   D. $y = 1 - x$.

Câu 68: (THPT Nam Trực - Nam Định - 2018) Cho hàm số $y = \frac{x^2 - 2mx + m + 2}{2x - 2m}$. Để hàm số có cực đại và cực tiểu, điều kiện của tham số m là:

- A. $\begin{cases} m < -1 \\ m > 2 \end{cases}$ B. $-1 < m < 2$.   C. $-2 < m < 1$.   D. $\begin{cases} m < -2 \\ m > 1 \end{cases}$.

Câu 69: Giá trị của tham số m để hàm số $y = \frac{x^2 + mx + 1}{x + m}$ đạt cực đại tại điểm $x_0 = 2$ là:

- A. $m = -1$.   B. $m = -3$.   C. $m = 1$.   D. $m = 3$.

Câu 70: Cho hàm số $y = \frac{x^2 + mx + 1}{x + m}$ (với m là tham số). Tìm tất cả các giá trị của tham số m để hàm số có giá trị cực đại là 7.

- A. $m = 7$.   B. $m = 5$.   C. $m = -9$.   D. $m = -5$.

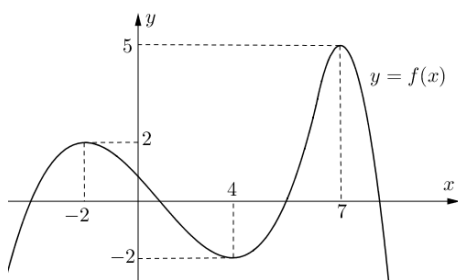
Câu 71: Gọi S là tập hợp các giá trị thực của tham số m để đồ thị hàm số $y = \frac{x^2 + mx + m^2}{x - 1}$ có hai điểm cực trị A, B . Khi $\angle AOB = 90^\circ$ thì tổng bình phương tất cả các phần tử của S bằng:

- A. $\frac{1}{16}$.   B. 8.   C. $\frac{1}{8}$.   D. 16.

DẠNG 7: CỰC TRỊ CỦA HÀM TỔNG VÀ HÀM HỢP

Câu 72: Cho hàm số $f(x)$ có đạo hàm liên tục và xác định trên $\mathbb{R}$, đồ thị hàm số $y = f(x)$ như hình vẽ dưới. gọi S là tập các giá trị nguyên của $m \in [-20; 20]$ để hàm số $y = (f(x) + m)^2$ có đúng 5 điểm cực trị. Số phần tử của tập S là:

A. 20

B. 22

C. 21

D. 19

Câu 73: Cho hàm số $y = f(x)$ liên tục trên $\mathbb{R}$ và có bảng biến thiên như sau:

x	1		2		3		4		$+\infty$
$f'(x)$	+	0	-	0	+	0	-	0	+
$f(x)$	3		1		2		0		$+\infty$

Hàm số $y = 2[f(x)]^3 - 9[f(x)]^2 + 12f(x) + 2021$ có bao nhiêu điểm cực đại?

A. 5.

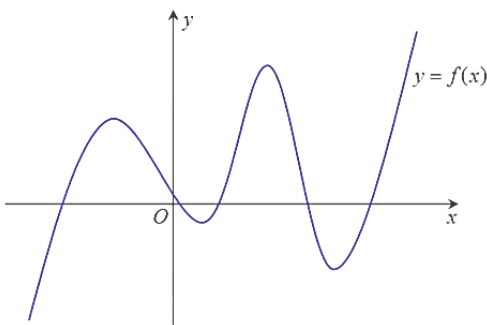
B. 10.

C. 7.

D. 9.

Câu 74: Cho hàm số $f(x)$ có đạo hàm liên tục xác định trên $\mathbb{R}$, có đồ thị hàm số $y = f(x)$ như hình vẽ bên dưới. gọi S là tập hợp chứa các giá trị nguyên của tham số m để hàm số

$y = (f(x))^3 - m(f(x))^2 - (2m-3)f(x) + 2021$ có đúng 4 điểm cực trị. Số phần tử của tập S là:

A. 11.

B. 8.

C. 10.

D. 9.

Câu 75: Cho hàm số bậc bốn $f(x)$ có bảng biến thiên như sau:

x	$-\infty$	-1	0	1	$+\infty$				
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$	0	$-$		
$f(x)$									
	$-\infty$	$\nearrow$	3	$\searrow$	-1	$\nearrow$	3	$\searrow$	$-\infty$

Số điểm cực tiểu của hàm số $g(x) = [f(x-1)]^2 + 2021$ là

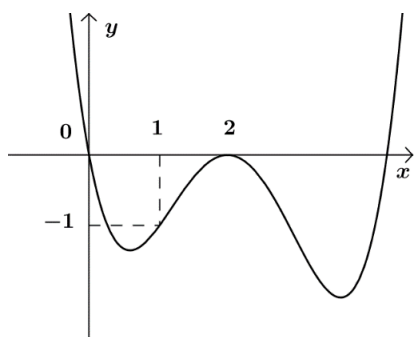
A. 5.

B. 4.

C. 3.

D. 7.

Câu 76: Cho hàm số bậc năm $y = f(x)$ có đồ thị $y = f'(x)$ như hình vẽ dưới đây

Tìm tất cả các giá trị của m để số điểm cực trị của hàm số $g(x) = f(x^2 - 3x + m)$ là 5.

A. $(2; +\infty)$.

B. $(-\infty; \frac{17}{4})$.

C. $(-\infty; \frac{9}{4})$.

D. $(\frac{9}{4}; \frac{17}{4})$.

DẠNG 8 : CỰC TRỊ HÀM SỐ CHỨA DẤU GIÁ TRỊ TUYỆT ĐỐI

❖ Một số kiến thức cần nắm:

1) Cách vẽ đồ thị hàm số $y = |f(x)|$:

Cho đồ thị hàm số $y = f(x)$. Đồ thị hàm số $y = |f(x)|$ được vẽ bằng cách:

- Giữ nguyên phần đồ thị của hàm số $y = f(x)$ nằm phía trên trục hoành.
- Lấy đối xứng phần đồ thị của hàm số $y = f(x)$ nằm phía dưới trục hoành qua trục hoành đồng thời xóa phần phía dưới trục hoành.

Số điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = |f(x)|$:

- Số cực trị của hàm số $y = |f(x)|$ bằng tổng số cực trị hàm số $y = f(x)$ và số điểm cắt của $y = f(x)$ và trục Ox (không tính điểm tiếp xúc).

2) Cách vẽ đồ thị hàm số $y = f(|x|)$:

Hàm số $y = f(|x|)$ là hàm số chẵn nên đồ thị đối xứng qua trục tung. Đồ thị được vẽ bằng cách:

- Giữ nguyên đồ thị của hàm số $y = f(x), (C_1)$ ứng với $x \geq 0$.
- Với $x < 0$ được vẽ bằng cách lấy đối xứng phần đồ thị (C_1) qua trục tung.

Số điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = f(|x|)$:

Số điểm cực trị của hàm số $f(|x|)$ là: $2a + 1$ với a là số điểm cực trị dương của hàm số $y = f(x)$ (số điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = f(x)$ nằm phía bên phải trục tung).

3) Số điểm cực trị (nếu có) của hàm số $y = f(ax + b) + c$ bằng số điểm cực trị của hàm số $y = f(x)$

4) Đồ thị hàm số có dạng $y = |u(x)| \cdot v(x)$

- Từ đồ thị $(C): y = u(x) \cdot v(x)$ suy ra đồ thị $(C'): y = |u(x)| \cdot v(x)$.
- Ta có: $y = |u(x)| \cdot v(x) = \begin{cases} u(x) \cdot v(x) & \text{neu } u(x) \geq 0 \\ -u(x) \cdot v(x) & \text{neu } u(x) < 0 \end{cases}$

Cách vẽ đồ thị hàm số (C') từ đồ thị (C) :

- Giữ nguyên miền đồ thị $u(x) \geq 0$ của đồ thị $(C): y = f(x)$.
- Bỏ phần đồ thị miền $u(x) < 0$ của (C) , lấy đối xứng phần đồ thị bị bỏ qua Ox .

Câu 77: Cho hàm số $y = f(x)$ có bảng biến thiên như hình vẽ bên

x	$-\infty$	-1	3	$+\infty$			
y'		$+$	0	$-$	0	$+$	
y			5		1		$+\infty$

$-\infty \rightarrow 5$
 $5 \rightarrow 1$
 $1 \rightarrow +\infty$

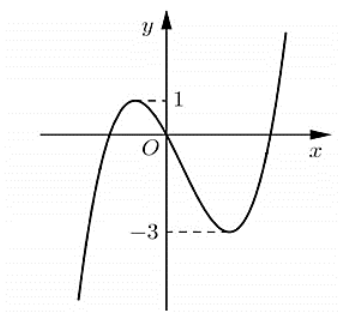
Số điểm cực trị của hàm số $f(|x|)$ bằng

- A.** 5.   **B.** 2.   **C.** 3.   **D.** 4.

Câu 78: Cho $f(x)$ có đạo hàm $f'(x) = x(x-1)^2(x^2-4)$ số điểm cực trị của hàm số $y = f(|x|)$ là

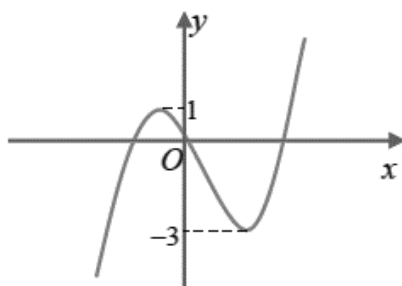
- A.** 5.   **B.** 3.   **C.** 2.   **D.** 4.

Câu 79: Cho hàm số bậc ba có đồ thị $y = f(x)$ như hình vẽ dưới đây. Tất cả các số thực của tham số m để hàm số $y = |f(x) + m|$ có 5 điểm cực trị là

- A. $\begin{cases} m \leq -1 \\ m \geq 3 \end{cases}$.   B. $-1 < m < 3$.   C. $\begin{cases} m = -1 \\ m = 3 \end{cases}$.   D. $1 < m < 3$.

Câu 80: (Chuyên Vinh – Lần 2). Đồ thị (C) có hình vẽ bên.

Tất cả các giá trị của tham số m để hàm số $y = |f(x) + m|$ có ba điểm cực trị là:

- A. $m \leq -1$ hoặc $m \geq 3$.   B. $m \leq -3$ hoặc $m \geq 1$.   C. $m = -1$ hoặc $m = 3$.   D. $1 \leq m \leq 3$.

Câu 81: Cho hàm số $y = f(x)$ có đạo hàm $f'(x) = (x^3 - 2x^2)(x^3 - 2x)$ với mọi $x \in \mathbb{R}$. Hàm số $y = |f(1 - 2018x)|$ có nhiều nhất bao nhiêu điểm cực trị

- A. 9.   B. 2022.   C. 11.   D. 2018.

Câu 82: (Đề Tham Khảo 2018) Có bao nhiêu giá trị nguyên của tham số m để hàm số $y = |3x^4 - 4x^3 - 12x^2 + m|$ có 7 điểm cực trị?

- A. 5   B. 6   C. 4   D. 3

Câu 83: (THPT Kinh Môn - 2018) Cho hàm số $y = f(x) = x^3 - (2m - 1)x^2 + (2 - m)x + 2$. Tìm tất cả các giá trị của tham số m để hàm số $y = f(|x|)$ có 5 điểm cực trị.

- A. $\frac{5}{4} < m \leq 2$.   B. $-2 < m < \frac{5}{4}$.   C. $-\frac{5}{4} < m < 2$.   D. $\frac{5}{4} < m < 2$.

Câu 84: (MD 101-2022) Có bao nhiêu giá trị nguyên dương của tham số m để hàm số $y = |x^4 - 2mx^2 + 64x|$ có đúng ba điểm cực trị?

A. 5.

B. 6.

C. 12.

D. 11.

Câu 85: (MD 103 2020-2021 – ĐỢT 2) Cho hàm số $y = f(x) = x^4 - 10x^3 + 24x^2 + (4 - m)x$. Có bao nhiêu giá trị nguyên của m để hàm số $g(x) = f(|x|)$ có đúng 7 điểm cực trị?

A. 25.

B. 22.

C. 26.

D. 21.